

УДК 336 (334.72)

Наталя ОСАДЧА

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКАХ

Проаналізовано правові колізії в процесі створення та функціонування індустріальних парків в Україні. Досліджено інституційну основу створення інвестиційного клімату в нашій державі, досвід інших країн з питань індустріальних парків. Визначено проблемні аспекти створення індустріальних парків в Україні. Розроблено рекомендації щодо вдосконалення національного законодавства щодо інвестування з урахуванням досвіду європейських країн. Визначено доцільність формування вільних економічних зон промислового типу в регіонах.

Ключові слова: *інвестиція, індустріальний парк, пільги, конкурентоздатність.*

JEL: O 14

Постановка проблеми. Проблеми залучення іноземних інвестицій є актуальними як для регіонів, так і для країни. Від ефективності інвестиційної політики залежать стан виробництва, рівень технічної оснащеності основних засобів підприємства, можливості структурної перебудови економіки, вирішення соціальних і екологічних проблем. Інвестиції є основою для розвитку підприємств, окремих галузей і економіки загалом. Одним із напрямів реалізації інвестиційної політики є створення та розвиток індустріальних парків. Індустріальні парки в світі працюють протягом 60-ти років, але в Україні вони є новим досвідом у рамках залучення іноземних інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми, що пов'язані із дослідженням інвестиційної політики, викладені в працях провідних вчених: І.Бланка, Дж. Кейнса, Д. Йорґенсона, У. Шарпа, К. Макконелла, С. Брю, Б. Карлофа, В. Геєця, О. Амоші, Ю. Макогона, Н. Мешка, І.Сазонця, Н. Навроцької, О. Василика, А. Пересади, В. Федоренка, Л. Павлова, О. Царенко.

Так, В. М. Геєць, аналізуючи довгострокові умови та фактори розвитку економіки України, дійшов висновку: "Враховуючи обмеженість інвестиційних ресурсів в Україні, в найближче десятиліття доцільно проводити не стільки політику активізації інвестиційної діяльності, а насамперед зміну її структури та здійснити там, де є можливість, технологічні прориви" [1].

О. І. Амоша займався питанням інвестиційної реструктуризації підприємств та економічним механізмом активізації інновацій на основі венчурного інвестування. Науковець стверджує, що "організаційний напрям розвитку системи венчурного інвестування передбачає створення державних, регіональних і галузевих венчурних інвестиційних інститутів, формування регіональної бази даних щодо кількості та ефективності усіх використаних інновацій. Економічний напрям розвитку системи венчурного інвестування полягає у створенні мережі венчурних фондів, розробці рекомендацій щодо визначення ефективності вкладеного венчурного капіталу [2, с.8].

Ю. В. Макогон досліджує фактори інвестиційної привабливості України та стверджує: “Незважаючи на зростання обсягів іноземного інвестування в Україну абсолютний розмір цього показника свідчить по-перше, про відсутність інтересу до вітчизняного фондового ринку з боку іноземних інвесторів і по-друге, про неможливість використання переваг іноземного інвестування вітчизняними підприємствами. Загалом же залучення Україною іноземних інвестиційних ресурсів знаходиться на дуже низькому рівні, зокрема за обсягами залучення ПІІ на одну особу країна суттєво відстає від країн Центральної та Східної Європи” [3, с. 12].

Слід зазначити, що питання формування та розвитку інвестиційної діяльності в Україні в межах індустріальних парків є недостатньо дослідженим та потребує аналізу законодавчої бази з метою розробки заходів щодо її активізації.

Мета статті. Метою роботи є дослідження інвестиційного клімату та процесу залучення іноземних інвестицій в Україну та Дніпропетровську область і розробка рекомендацій щодо покращення інвестиційної активності за рахунок здійснення державного регулювання інституційних змін в інвестиційній політиці України.

Україна з огляду на її географічне положення в центрі Європи має всі шанси щодо припливу прямих іноземних інвестицій. Політична та економічна нестабільність, зростаюча корупція, відсутність дієвого механізму повернення ПДВ є головною причиною спаду інвестиційної активності в країні. Для того, щоб отримати кредит довіри у інвесторів, надати їм правові гарантії збереження капіталу та компенсації збитків, необхідно сформувати дієвий інституційний механізм здійснення інвестиційної політики.

Показники, які характеризують активність інвестиційної діяльності в Україні мають тенденцію до зростання. Обсяг внесених з початку інвестування у вітчизняну економіку прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на 31 грудня 2012 р. становив 54,5 млрд. дол. США, що більше порівняно з обсягами на 1 січня 1996 р. в 60,7 разу та складає 1199,3 долара у розрахунку на одну особу населення. Основними країнами-інвесторами для України є Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Росія, Австрія, Великобританія, Віргінські Острови, Франція, Швеція та Швейцарія (понад 82% загального обсягу прямих інвестицій в економіці України).

Порівняно з 1996 р. зі складу десяти країн найбільших за обсягами інвестування вибули США, Ірландія, Бельгія та Польща. Слід зазначити, що Дніпропетровська область має найбільшу величину прямих іноземних інвестицій на одну особу – 24 68 дол. США, а загалом по Україні – 1105,5 дол. США. Частка інвестицій в Дніпропетровську область складає 16% від загального показника по Україні (рис. 1–2).

Значні обсяги іноземних інвестицій у 2011 р. прийшлися на підприємства промисловості – 31,5% загального обсягу прямих інвестицій в Україні, у т.ч. переробної – 25,9%. Серед галузей переробної промисловості суттєві обсяги інвестицій унесено у підприємства металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів (11,3%), виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (5,6%), хімічної та нафтохімічної промисловості (2,4%), машинобудування (2,1%), виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції (1,9%). У фінансові установи внесено 29,6%, в організації, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, – 16,6%, у підприємства торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 11,0% [9].

Соціально-економічний розвиток кожного регіону має свої особливості та відмінності. Так, Дніпропетровська область займає 3 місце в Україні за обсягом валового випуску та валового регіонального продукту, поступаючись Києву та Донецькій області (табл. 1).

Тому місцева влада на території Дніпропетровської області здійснює активну роботу щодо активізації інвестиційної діяльності в індустріальні парки, спираючись на досвід європейських країн.

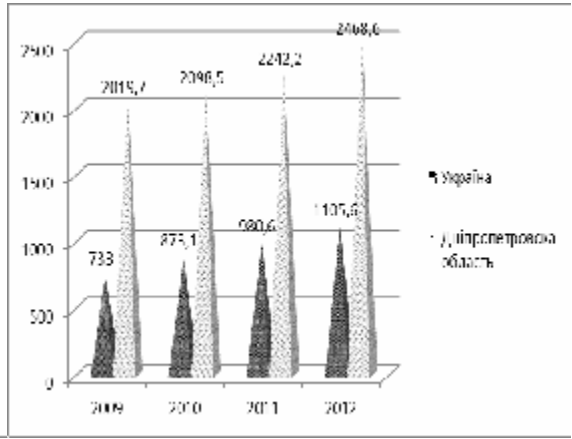
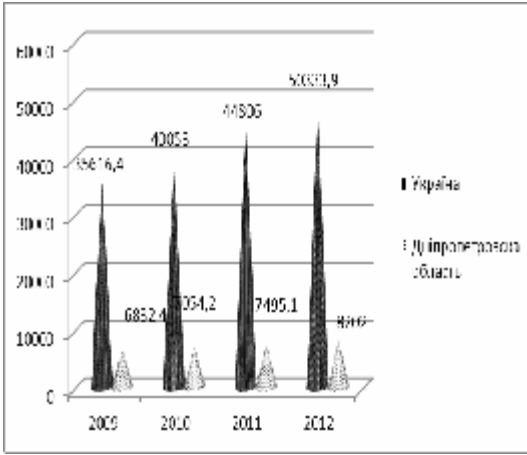

Рис. 1. Прямі іноземні інвестиції в Україні, млн. дол. США (складено за джерелом [9]) **Рис. 2. Прямі іноземні інвестиції на одну особу, дол. США (складено за джерелом [9])**

Таблиця 1

Валовий регіональний продукт Дніпропетровської області

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ВРП, млн. грн.	30040	41227	52347	71173	104687	93331	116136	140020	147970
ВРП на одну особу (грн.)	8609	11909	15239	20868	30918	27737	34709	42068	44650
Індекси фізичного обсягу ВРП, %	111,0	107,3	108,0	105,3	97,3	83,5	105,8	103,4	97,5

Примітка. Складено за джерелом [10].

Слід зазначити, що Україна перебуває в стані формування нової держави та нових принципів державного устрою, інституційних засад свого економічного розвитку та формування нової економічної політики, проте сучасний інституційний механізм регулювання вітчизняної інвестиційної політики не відповідає європейським вимогам та не забезпечує стійкого зростання ВВП. Для прикладу, у Польщі, інституційні засади регулювання інвестиційної політики спрямовані на стійке зростання ВВП – 5–6%, що закріплено законодавчою нормою.

Україна як приймаюча ПІІ країна у 2010 р. посіла 50 місце за міжнародними експертними оцінками (1 місце – США; 2-ге – Франція; 3-тє – Німеччина) [3, с. 8]. Цей факт є індикатором, який свідчить про необхідність суттєвих змін в її інституційному

механізмі в напрямку залучення іноземних інвесторів. Тільки якісно новий підхід до побудови механізму регулювання інвестиційної політики дозволить відтворити економіку України за рахунок залучення іноземного капіталу та відродити промислове виробництво відповідно до європейських норм та стандартів. Інституційний механізм інвестиційної політики України повинен будуватися на принципах простоти, прозорості, ефективності, чесності, економічності, гнучкості та з урахуванням всіх передових європейських норм та правил.

У процесі модернізації промислових підприємств на перших кроках становлення країни в європейському просторі як сильного “гравця” та переорієнтації її ринків збуту до Європи та Азії переважну роль повинні відігравати іноземні інвестори. Для цього треба створити для інвесторів більш привабливі та конкурентні умови роботи. Окрему роль у цьому відіграють індустриальні парки України, попит на які у реальних та потенційних інвесторів практично відсутній через невідповідність їх інфраструктури, пільг, які пропонуються державою, та державної підтримки тим умовам, які є в інших європейських країнах.

В ЄС проводиться постійний моніторинг відповідності інвестиційних законів вимогам інвесторів. У Польщі, наприклад, з 1995 р. науковці та держава здійснює аналіз відповідності законодавчої бази вимогам інвесторів: у 1995 р. – 29,3% законів не відповідає вимогам інвесторів; у 1999 р. – 19,6%; у 2000 р. – 10,9%. В Україні такий моніторинг взагалі не здійснюється. Вважається, що існуюча законодавча база відповідає вимогам інвесторів, але суттєвих зрушень щодо активізації інвестиційної діяльності не відбувається.

Враховуючи сучасний стан розвитку національної економіки, питання, які пов’язані зі створенням індустриальних парків є першочерговими, оскільки будівництво промислових парків є одним із інструментів залучення додаткових іноземних інвестицій.

Доцільно окремо розглянути термінологію та понятійний апарат інвестиційної діяльності в індустриальних парках. За визначенням економічного словника, індустриальний парк – це вид спеціальної економічної зони з інфраструктурою, що включає дороги, комунікації, будівлі для розміщення промислових підприємств [4]. Згідно зі ст. 1 Закону України “Про індустриальні парки” індустриальним парком називається облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої учасники індустриального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері промислового виробництва, а також науково-дослідну діяльність, діяльність у сфері інформації і телекомунікацій на умовах, визначених законом та договором про здійснення господарської діяльності у межах індустриального парку [5]. Слід зазначити, що основною метою створення індустриального парку є забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності регіону, в якому буде розташовано індустриальний парк, а також активізація інвестиційної діяльності, створення нових робочих місць, розвиток сучасної виробничої та ринкової інфраструктури.

У світовій практиці інколи індустриальні парки ототожнюють з такими поняттями: технопарки, особливі економічні зони, особливі промислові зони, спеціальні економічні зони тощо. Однак в Україні поняття “індустріальний парк” є окремо визначеним. Індустріальні парки в нашій державі будуються за європейською моделлю технопарків, для якої характерні такі особливості: централізовано розвинена і керована територія з виробничими, складськими, офісними будівлями, відповідними

комунікаціями, інфраструктурою та здійсненням науково-дослідної діяльності. В сучасному економічному словнику технопарк визначається як форма територіальної інтеграції науки, освіти і виробництва у вигляді об'єднання наукових організацій, проектно-конструкторських бюро, навчальних закладів, виробничих підприємств або їх підрозділів [6].

Початковим етапом запровадження індустріальних парків в Україні було включення індустріальних парків до стратегій соціально-економічного розвитку більшості регіонів нашої країни. Найпершими до створення індустріальних парків долучилися Рівненська та Київська області, у яких ця робота розпочалася в 2006 р. Наступними областями, які розпочали працювати над розробкою програми розвитку регіонів та концепцій, були – Івано-Франківська, Львівська, Донецька, Вінницька, Кіровоградська, Тернопільська, Луганська, Херсонська, Запорізька, Харківська, Сумська, АР Крим, Дніпропетровська, Одеська, Житомирська, Миколаївська, і в 2012 р. – Волинська область. В Україні вже створено та внесено до Держаного реєстру індустріальних парків України такі: “Славута”, “Долина”, “Рясне-2”. Реалізації інвестиційних проектів у межах вітчизняних індустріальних парків заважають певні правові колізії та відсутність конкурентоздатних пільг для інвесторів, дієвої державної підтримки інвесторів (табл. 2).

Так, надання державної підтримки інвестиційної діяльності в межах Закону України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XI та Постанови КМУ “Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2015 рр.” було припинено. Згідно із Законом України “Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць” від 06.09.2012 № 5205-VI надаються тільки податкові та митні преференції, а в межах Закону України “Про індустріальні парки” від 21.06.2012 р. № 5018-VI передбачено надання митних преференцій. Митні та податкові преференції (ПДВ та мито) надаються згідно із Законом України “Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць”. Згідно із Законом України “Про режим іноземного інвестування” від 19.03.96 р. № 94/96-ВР держава формує правовий режим інвестиційної діяльності, надає гарантії у разі зміни законодавства, гарантує компенсацію і відшкодування збитків іноземним інвесторам.

Великою проблемою використання пільг для інвесторів індустріальних парків України є обмеження щодо галузевого принципу.

Державна підтримка згідно із законом України “Про інвестиційну діяльність” та Постанови КМУ “Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2015 рр.” надається у вигляді державних гарантій щодо залучення кредитних ресурсів для реалізації інвестиційного проекту (зниження відсоткової ставки за кредитом).

Таблиця 2

Інституційне середовище регулювання інвестиційної діяльності в межах індустріальних парків

Нормативно-правові акти Державна фінансова підтримка

Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991 р. № 1560-XII	Припинено
Постанова КМУ "Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 рр." від 01.03.2010 р. № 243	Припинено
Закон України "Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць" від 06.09.2012 р. № 5205-VI	Припинено / надаються тільки податкові та митні преференції
Закон України "Про індустріальні парки" від 21.06.2012 р. № 5018-VI	Припинено / надаються тільки митні преференції
Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19.03.96 р. № 94/96-ВР	Формується правовий режим інвестиційної діяльності, надаються державні гарантії у разі зміни законодавства, гарантується компенсація і відшкодування збитків іноземним інвесторам
Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" № 5460-VI від 16.10.2012 р.	Державної підтримки немає. Визначаються пріоритетні напрями інноваційної діяльності

Так, наприклад, у межах індустріального парку інвестор планує розмістити підприємства, які не входять у перелік пріоритетних галузей, що зазначені в законі, тому виникає питання щодо можливості застосування пільг (табл. 3)

Таблиця 3

Митні та податкові преференції в Україні

Найменування законодавчого та нормативного акта	ПДВ	Мито
Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII	Не передбачено	Не передбачено
Постанова КМУ від 01.03.2010 № 243	Не передбачено	Не передбачено
Закон України “Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць”	Надаються	Надаються
Закон України “Про індустріальні парки”	Не передбачено	Надаються

Найбільша фінансова підтримка надається інвесторам, які підпадають під дію Закону України “Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць” (табл. 4).

Таблиця 4

Державна фінансова підтримка інвесторам згідно із Законом України “Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць”

Пільги	Механізм
Зниження ставки на прибуток: з 2013 до 2017 рр. ставка податку – 0%; з 2017 по 2022 рр. – 8%; з 2023 р – 16%.	Поетапне підвищення ставки податку
Звільнення від мита та можливість відстрочення сплати податку на додану вартість при імпорті обладнання та комплектуючих, які необхідні для реалізації проекту	Звільнення від мита; Відстрочення шляхом надання митниці податкового векселя на суму податкового зобов'язання за кредитом по ПДВ
Встановлення методу прискореної амортизації	Можливість швидкого повернення інвестицій за рахунок застосування методу прискореної амортизації

Фінансова підтримка згідно із зазначеним Законом України передбачає нульову ставку податку на прибуток, а потім поетапне підвищення ставки, звільнення від мита та відстрочення сплати податку на додану вартість при імпорті обладнання та комплектуючих, які необхідні для реалізації інвестпроекту, використання методу прискореної амортизації. Слід зазначити, що преференції та державна підтримка в Україні, яка надається при здійсненні інвестиційної діяльності, є неконкурентоздатною порівняно з європейськими країнами.

Політична та економічна криза в Україні, правові колізії в національному законодавстві, відсутність конкурентоздатних преференцій та пільг з боку держави сповільнює залучення іноземних інвестицій. З метою скасування перешкод для

іноземних інвесторів доцільно використовувати досвід інших країн щодо формування індустріальних парків. Так, основною перевагою спеціальних інвестиційних зон у Туреччині є зменшення податкового тягаря для підприємців, а для держави – залучення додаткових іноземних інвестицій (табл.5).

Таблиця 5

Податкові пільги для технопарків, промислових зон та вільних економічних зон у Туреччині

Види податків	Технопарки	Промислові зони	Вільні економічні зони
Податок на прибуток	Звільнення від податку на прибуток і податків на корпорації до 31 грудня 2023 р.		Звільнення від податку на прибуток корпорацій для промислових компаній.
Податок на додану вартість	Прибуток від продажу технопарків, звільняється від податку на додану вартість до 31 грудня 2023 р.	Відсутність податку на додану вартість на купівлю землі.	Звільнення від сплати податку на додану вартість і спеціального податку на споживання.
Податок на заробітну плату	До 31 грудня 2023 р. зарплата працівників технопарків звільняється від оподаткування.		Звільнення від сплати податків на зарплату працівників (для компаній, які експортують не менше 85% вартості товарів на умовах FOB).
Інші податки та податкові пільги	50% виплат за спеціальним страхуванням покриваються державою на користь працівників протягом 5 років	Звільнення від сплати податку на нерухомість протягом 5 років з дня будівництва промислового підприємства.	Товари можуть знаходитись на території вільних економічних зон протягом необмеженого періоду. Прибуток, отриманий у вільних економічних зонах, може переводитись за кордон або в межах Туреччини без обмежень.
		Звільнення від сплати муніципального податку на тверді відходи.	
		Зниження вартості води, природного газу і зв'язку.	

На відміну від Туреччини, де здійснюється акцент на спеціальні інвестиційні зони, в Польщі розвиваються спеціальні економічні зони (СЕЗ), які були створені: 1) як інструмент реструктуризації старих промислових округів – Катовицька СЕЗ, Валбжихська СЕЗ (гірничодобувна і важка промисловість), Легницька (диверсифікація економічної структури регіону, відхід від монокультури міднорудної промисловості), Лодзинська СЕЗ (легка промисловість), Тарнобжезька СЕЗ (диверсифікація економічної структури регіону, відхід від монокультури сіркодобувної промисловості), Мелецька СЕЗ (транспортна інфраструктура), Стараховицька СЕЗ (реструктуризація Старопольського промислового округу), Жарновецька СЕЗ (освоєння невикористаних

старих промислових територій); 2) як інструмент активізації регіонів з низьким рівнем економічного розвитку – Сувальська СЕЗ, Варміно-Мазурська СЕЗ, Слупська СЕЗ; 3) як спосіб використання науково-дослідного потенціалу – технологічний парк (Краківська СЕЗ); 4) як інструмент обмеження високого рівня структурного безробіття – Ченстоховська СЕЗ, Кам'яногурська СЕЗ, Тчевська СЕЗ; 5) як спосіб використання прикордонного становища – Костшінсько-Слубицька СЕЗ, частково Сувальська СЕЗ [6].

Прибутки, отримані юридичними і фізичними особами від господарської діяльності на території вільної економічної зони у Польщі, можуть бути звільнені від прибуткового податку юридичних осіб та прибуткового податку фізичних осіб згідно з встановленими правилами. Розмір податкових звільнень визначає Рада Міністрів Польщі своїм розпорядженням, враховуючи критерії і підстави, котрі визначаються Законом від 30 червня 2000 р. про умови допустимості і нагляду за суспільною допомогою для підприємств. Принципи і розмір державної допомоги для підприємств на основі цього закону не може в період, на який встановлена зона, змінитися не на користь підприємств, які мають чинний дозвіл на ведення своєї діяльності. Шкала користування звільненнями залежить, між іншим, від розміру інвестиції та кількості працівників. Інвестиційні кошти, безпосередньо пов'язані з господарською діяльністю, яка ведеться на території зони економічними суб'єктами, які не мають права на звільнення від прибуткового податку, можуть повністю обліковуватись у тому календарному році, в якому були витрачені [11].

Амортизаційні ставки, використані до ведення господарської діяльності на території вільної економічної зони, можуть бути підвищені тими суб'єктами господарювання, які не мають права на звільнення від прибуткового податку. В спеціальних економічних зонах передбачається також ще одна пільга в галузі будівельного права, наприклад: спрощення процедури видачі рішення про дозвіл на будівництво або перенесення дозволу на будівництво на інших осіб тощо. Нові інвестори зможуть використати пільгові преференції з прибуткового податку та податку на нерухоме майно, що не перевищує 50% суми їх інвестиції. Крім того, сума пільг для інвесторів в окремих зонах не зможе перевищити загального рівня державної допомоги, дозволеної у цьому регіоні. Згідно з оцінкою Міністерства економіки, суму державної допомоги для фірм, які діють у спеціальних економічних зонах оцінено на рівні близько 119 млн. зл., що становить 1,7% вартості здійснених інвестицій. Заохочуються проєкологічні інвестиції, а також такі, що дозволяють зберегти робочі місця, гарантуючи їх збереження майже протягом 5 років. Крім того, передбачено додаткове фінансування на перекваліфікацію працівників та на додаткові курси з підвищення їх кваліфікації.

Слід зазначити, що одним з важливих елементів польської економічної політики є підтримка залучення прямих іноземних інвестицій. Польщі потрібні прямі іноземні інвестиції для доповнення внутрішніх коштів. Польські експерти зробили експертизу та сформулювали твердження, що "для забезпечення довгострокового зростання ВВП на 5–6% щорічно необхідно залучати біля 10 млрд. доларів США прямих іноземних інвестицій" [10]. З метою забезпечення 5–6% зростання ВВП у 2001 р. польський уряд опрацював проєкт закону про фінансову підтримку інвестицій. Закон впроваджує нові форми допомоги для інвесторів, у тому числі для іноземних, а також окреслює умови їх надання підприємцям, а також має на меті збільшити інвестиційну активність підприємств, тобто збільшити кількість нових робочих місць. Згідно із законом передбачається фінансова підтримка для гмін на створення і вдосконалення інфраструктури, призначеної для конкретного підприємця, а також фінансова підтримка

для підприємств, що вносять інвестиції, які охоплюють дотації на створення нових робочих місць та навчання працевлаштованих у зв'язку із залученням нової інвестиції [10]. Спираючись на досвід Польщі доцільно вдосконалити національне інституційне середовище регулювання інвестиційної політики.

Можливим шляхом вирішення проблеми активізації інвестиційної діяльності в Україні є прийняття Закону України "Про особливі умови інвестиційної діяльності підприємств, які випускають продукцію еквівалентну імпорту товару", в межах якого передбачено формування сприятливих умов ведення бізнесу для підприємств, які здійснюють інвестиційну діяльність та продукція, яких виступає альтернативою для імпортованої продукції, тобто вони створюють продукт, який є еквівалентом імпортованого в Україну товару, тобто такими, що замінює імпорт. Суб'єктами виступають промислові підприємства, які інвестують кошти в розвиток промисловості та випускають продукцію, еквівалентну тій, що ввозиться на територію України. До податкових пільг можна віднести: повне скасування податку на прибуток протягом перших п'яти років та сплата 50% податку на прибуток від загальної суми протягом наступних п'яти років (ця пільга вступає в дію за умов вкладення заощаджених від цієї пільги суми коштів у розвиток підприємства (основні фонди, науково-дослідні розробки, навчання)); суб'єкт орендує землю за пільговими умовами до кінця інвестиційного проекту, тобто його цілей (наприклад, початок випуску товару); гарантоване обладнання інфраструктури та транспортні шляхи (облаштування доріг, водопровід, газопровід); державні закупки в межах регіону здійснюються з переважним правом суб'єкта. В межах дії проекту Закону України "Про особливі умови інвестиційної діяльності підприємств, які випускають продукцію еквівалентну імпорту товару" необхідно активізувати діяльність з підтримки експортерів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Індустріальні парки в Україні є новим кроком на шляху активізації інвестиційної активності. Інституційне середовище інвестиційної політики містить певні правові колізії, в українському законодавстві частка законодавчих актів, які сприяли інвестиційної активності припинили дію, інша – не містить привабливих для європейських умов пільг та преференцій. Для вдосконалення існуючого інституційного середовища інвестиційної політики доцільно використовувати досвід країн, які отримали прогресивні результати та залучили в свою економіку великі обсяги інвестиції (Туреччина, Польща, Італія, Ірландія).

Інституційні зміни доцільно здійснювати як на державному рівні, так і на регіональному, тобто створювати конкурентоздатні сприятливі умови підприємницької діяльності. Можливим варіантом вирішення цієї проблеми на макрорівні є формування проекту Закону України "Про особливі умови інвестиційної діяльності підприємств, які випускають продукцію еквівалентну імпорту товару", який повинен змінити умови залучення інвестицій та визначити нову систему пільг. На регіональному рівні – шляхом відкриття окремими законами вільних економічних зон промислового типу, в межах яких здійснюється переробка іноземної сировини на пільгових умовах. Ці інституційні зміни приведуть до активізації інвестиційної діяльності, створення нових робочих місць, збільшення відрахувань у місцеві бюджети.

Література

1. Геєць В. Довгострокові умови та фактори розвитку економіки України [Електронний ресурс] / В. Геєць. – Режим доступу : <http://ua-ekonomist.com/106-valeryj-geyec-dovgostrokovi-umovy-ta-factory-rozvitku-ekonomiki-ukrayiny-1999.html>

2. Амоша О. І. Організаційно-економічний механізм активізації інноваційної діяльності в Україні / О. І. Амоша // *Економіка промисловості*. – 2005. – № 5. – С. 15–21.
3. Макогон Ю. В. Інвестиційна привабливість України в умовах трансформації світового господарства / Ю. В. Макогон // *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. – 2012. – № 1. – С. 7–12.
4. Словник бізнес термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/business/9619>.
5. Закон України “Про індустріальні парки” № 5018-VI від 21.06.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>
6. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь [Електронний ресурс] / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. [2-е изд.]. – М. : ИНФРА-М, 1999. – Режим доступу : <http://www.ebk.net.ua/Book/Ses/t/0583.htm>
7. Специальные инвестиционные зоны [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.invest.gov.tr/ru-RU/investmentguide/investorsguide/Pages/SpecialInvestmentZones.aspx>
8. Economic indicators. Eskishehir, chamber of industry organized industrial zone [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.eosb.org.tr/eng/about_us/
9. Бизнес в Польше. Особые экономические зоны [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://poland.allbusiness.ru/content/document_r_F9F131C0-1116-4C30-A995-BDA33C4D4756.html
10. Індустріальні парки. Державне агентство з інвестицій та розвитку національних проєктів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrproject.gov.ua/project/%D1%96ndustrialni-parki-ukraini>
11. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності: Статистичний збірник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/k>
12. Сайт Головного управління статистики в Дніпропетровській області (<http://www.dnestrstat.gov.ua/>)
13. Узембло М. Польський досвід в залученні іноземних інвестицій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.tpp.lviv.net/zek/Numbers/2002/3-4/s01/info_01.htm

References

1. Heiets V. Long-term conditions and factors for development Ukrainian economy [WWW resource] / V. Heiets. – Available at : <http://ua-ekonomist.com/106-valeryj-geyec-dovgostrokovi-umovy-ta-factory-rozvitku-ekonomiki-ukrayiny-1999.html>
2. Amosha O. I. Organization-economic mechanism of activation of innovative activity in Ukraine / O. I. Amosha // *Ekonomika promyslovosti*. – 2005. – # 5. – pp. 15–21.
3. Makohon Yu. V. Investment attractiveness of Ukraine in the conditions of the world economy transformation / Yu. V. Makohon // *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti*. – 2012. – # 1. – pp. 7–12.
4. Business terms dictionary [WWW resource]. – Available at : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/business/9619>.
5. Ukrainian law “On industrial parks” # 5018-VI vid 21.06.2012 r. [WWW resource]. – Available at : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>
6. Raizberh B. A. Modern economic dictionary [WWW resource] / B. A. Raizberh,

- L. Sh. Lozovskyi, E.B. Starodubtseva. [2nd ed.]. – М. : YNFRA-M, 1999. – Available at : <http://www.ebk.net.ua/Book/Ses/t/0583.htm>
7. Special investment zones [WWW resource]. – Available at : <http://www.invest.gov.tr/ru-RU/investmentguide/investorsguide/Pages/SpecialInvestmentZones.aspx>
8. Economic indicators. Eskishehir, chamber of industry organized industrial zone [WWW resource]. – Available at : http://www.eosb.org.tr/eng/about_us/
9. Business in Poland. Special economic zones. [WWW resource]. – Available at : http://poland.allbusiness.ru/content/document_r_F9F131C0-1116-4C30-A995-BDA33C4D4756.html
10. Industrial parks. State Agency for Investment and National projects of Ukraine [WWW resource]. – Available at : <http://www.ukrproject.gov.ua/project/%D1%96ndustrialni-parki-ukraini>
11. External economic activity: Statistical publication [WWW resource]. – Available at : http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/06/Arch_inv_zb.htm
12. Department of Statistics in Dnipropetrovsk region (<http://www.dnprstat.gov.ua/>)
13. Uzemblo M. Polish experience in attracting foreign investment [WWW resource]. – Available at : http://www.tpp.lviv.net/zek/Numbers/2002/3-4/s01/info_01.htm

Редакція отримала матеріал 24 вересня 2014 р.